

הלינקה, משמר-

Hlinková Garda, HG). הכוח החמוש של 'מפלגת העם הסלובקית' (Hlinková Slovenská L'Udová Strana) על-שם אנדרי הלינקה בשנים 1938-1945. למ' ה' קדם גוף שנקרא 'מגן-העם' (Rodobrana) שהתקיים בשנים 1923-1927 ופוזר בפקודת שלטונות צ'כוסלובקיה. בקיץ 1938, בעת המשבר עקב תביעת היטלר לספח את הסודטים, החלה התארגנות ספונטנית של מ' ה', וב-8 באוקטובר, שבוע אחרי ועידת מינכן שבה נענתה תביעת היטלר בחיוב, נוסד המשמר רשמית. קרול סידור (1901-1953) היה מפקדו הראשון.

המשמר היה הזרוע החמושה לבטחון פנים וליצוגן של מפלגת הלינקה ושל הממשלה האוטונומית הסלובקית בצ'כוסלובקיה הפדרלית. הוא פעל נגד יהודים, צ'כים, השמאל ומתנגדי המשטר. צו ממשלתי מיום 29 באוקטובר 1938 העניק למשמר מונופולין באימונים קדם-צבאיים, ועל-ידי כך נקבע מעמדו הרשמי בתוך הארץ. אנשי המשמר לבשו בגדים שחורים וכובע דמוי סירה עם כדור צמר והצדיעו במועל יד.

עד להכרזת העצמאות של סלובקיה ב-14 במרס 1939, משך המשמר אליו לאומנים מכול שדרות העם. מ-15 במרס 1939 עד התמוטטות המשטר הפרו-נאצי בסלובקיה ב-1945 היה אלכסנדר מך מפקדו הראשי. סדרת צווים ממשלתיים הגדירו את תפקיד המשמר ומעמדו כגוף צבאי למחצה, מסופח למפלגה, שמשימתו לטפח אהבת מולדת, לתת אימונים קדם-צבאיים ולעסוק בבטחון פנים. בכך הפך למשקל נגד לצבא ולמשטרה. ב-1941 אומנו יחידות מחץ של מ' ה' במחנות הס"ס בגרמניה. הס"ס הצמיד יועץ למשמר. אותה עת נשרו מהמשמר רבים מבני המעמד הבינוני, ונתרו בו איכרים, פועלים ויסודות מפוקפקים. לאומנות קיצונית נכרכה בו בתודעה סוציאלית.

ב-1942 השתתף מ' ה' עם המשטרה ופלוגות הסער של המיעוט הגרמני בגירוש יהודים למחנות בפולין. אנשי המשמר התעשרו במהירות ולהטו הקנאי שקע. הנהגת המשמר עברה לידי היסודות המקורבים למפלגת הלינקה. קבוצה קטנה ושמה 'מאבקנו' (Náš Boj) שפעלה בחסות הס"ס, דגלה בקיצוניות. בכול שנות קיומו נאבק המשמר עם מפלגת הלינקה על העליונות בשלטון. בעקבות המרד הסלובקי הלאומי באוגוסט 1944, שיקם הס"ס את המשמר לפי דרכו. יחידות מיוחדות (Pohotovostné Oddiely Hlinkovej Gardy, POHG) פעלו נגד הפרטיזנים ונגד היהודים.